

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМ.В.ПОРИКА
БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи правознавства

галузь знань	19 Архітектура та будівництво
спеціальність	193 Геодезія та землестрій
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з геодезії та землеустрою
відділення	Землевпорядкування

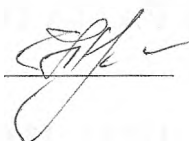
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи правознавства» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій кваліфікації фаховий молодший бакалавр з геодезії та землеустрою.

Укладач В. О. Щіченко, викладач суспільствознавчих дисциплін вищої категорії – Бобринець, ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2024. – 20 с.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін протокол № 1 від 29.08

Голова циклової комісії

Наталія БІБІК

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ» Протокол № 1 від 10.09.2024р.

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЄВСЬКА

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	3
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	4
3. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	5
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6.1. Лекції	6
6.2. Самостійна робота	10
6.3. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань	12
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	15
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	16
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024-2025 навчальний рік, на вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства» для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 36 годин, самостійна робота здобувачів – 54 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS - 3	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки	
		2-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Фаховий молодший бакалавр з геодезії та землеустрою	Лекції	
		36	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Інші форми занять	
		-	
		Самостійна робота	
		54	
		Індивідуальні завдання:	
		-	
Вид контролю:			
Залік			

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства» є засвоєння здобувачами передвищої освіти основоположних знань, що базуються на узагальненому розгляді широкого кола питань з основ правового життя в Україні, є формування цілісного, системного розуміння державно-правових явищ, генези та закономірностей їх функціонування і розвитку, оволодіння понятійно-категоріальним апаратом сучасної юриспруденції і правової практики.

Предметом навчальної дисципліни «Основи правознавства» є вивчення державно-правової дійсності, а саме: закономірностей права, нормативно-юридичного змісту правової норми, юридичної техніки, засобів і прийомів правової роботи.

Завдання викладання навчальної дисципліни «Основи правознавства» полягає у відображенні основних положень права, підвищення рівня правової свідомості і правової культури здобувачів передвищої освіти, вироблення вмінь і навичок та подальшому використанню законодавства в практичній роботі за обраною спеціальністю.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Основи правознавства» базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія України», «Всесвітня історія», які вивчалися в загальноосвітній школі та «Історія: Україна і світ», «Громадянська освіта», які вивчалися на I курсі.

3. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмний результат навчання відповідно до Стандарту передвищої освіти спеціальності «Геодезія та землеустрій»	Результати навчання з дисципліни
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	РН 2.1. Вміти застосовувати на практиці нормативно-правові акти для розв'язання практичних завдань.
ПРН 3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності	РН 3.1. Знати сутність права та правової системи. РН 3.2. Знати побудову системи права України та її окремих галузей. РН 3.3. Знати джерела права та їх роль для забезпечення

до етичних цінностей, знання економіки й права.	життєдіяльності суспільства.
РН 5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.	РН 5.1. Вміти застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали з геодезії та землеустрою. РН 5.2. Вміти застосовувати набуті знання при вирішенні конкретних життєвих та виробничих ситуацій.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України

Тема 1.1. Основи теорії держави та права

Тема 1.2. Основи конституційного права України

Тема 1.3. Основи цивільного права України

Тема 1.4. Основи сімейного права України

Тема 1.5. Основи адміністративного права України

Тема 1.6. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України

Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, екологічного, фінансового, кримінального права та основи правоохоронної діяльності України

Тема 2.1. Основи господарського права України

Тема 2.2. Основи аграрного права України

Тема 2.3. Основи земельного та екологічного права України

Тема 2.4. Основи фінансового права України

Тема 2.5. Основи кримінального права України

Тема 2.6. Основи правоохоронної діяльності України

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма				заочна форма		
	всього	у тому числі			всього	у тому числі	
		л	п	СРС		л	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України</i>							
Тема 1.1. Основи теорії держави та права	8	4		4			
Тема 1.2. Основи конституційного права України	6	2		4			

Тема 1.3. Основи цивільного права України	8	4		4			
Тема 1.4. Основи сімейного права України	6	2		4			
Тема 1.5. Основи адміністративного права України	6	2		4			
Тема 1.6. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України	12	4		8			
Разом за модуль 1	46	18		28			
<i>Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, екологічного, фінансового, кримінального права та основи правоохоронної діяльності України</i>							
Тема 2.1. Основи господарського права України	6	2		4			
Тема 2.2. Основи аграрного права України	6	2		4			
Тема 2.3. Основи земельного та екологічного права України	12	4		8			
Тема 2.4. Основи фінансового права України	4	2		2			
Тема 2.5. Основи кримінального права України	8	4		4			
Тема 2.6. Основи правоохоронної діяльності України	6	2		4			
Підведення підсумків вивченого матеріалу	2	2					
Разом за модуль 2	44	18		26			
Всього годин	90	36		54			

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1	<i>Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України</i> <i>Тема 1. Основи теорії держави та права</i> Предмет і метод теорії держави і права. Загальна характеристика первісного суспільства. Наукові теорії виникнення держави.	4

	<p>Поняття й ознаки держави. Поняття і класифікація функцій держави: внутрішні та зовнішні функції сучасної правової держави. Форми здійснення функцій держави.</p> <p>Поняття і структура форми держави. Форма державного правління: поняття, ознаки та види монархії; поняття, ознаки та види республіки. Форма державного устрою. Форма державного політичного режиму: поняття та види.</p> <p>Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави. Україна як суверена, демократична, правова та соціальна держава.</p> <p>Поняття права. Джерела права. Право у суб'єктивному й об'єктивному розумінні. Поняття та види соціальних норм. Функції та принципи права.</p> <p>Поняття норм права. Структура норм права. Поняття системи права та її основні ознаки. Елементи структури системи права. Загальна характеристика основних галузей права України. Поняття та види систематизації законодавства України.</p> <p>Правові відносини, загальна характеристика. Правопорушення: поняття, види склад. Юридична відповідальність: поняття і ознаки. Поняття правової поведінки. Правомірна поведінка. Законність та правопорядок.</p>	
2	<p><i>Тема 2. Основи конституційного права України</i></p> <p>Конституційне право: поняття, джерела, історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.</p> <p>Загальна характеристика Конституції України. Основи конституційного ладу України.</p> <p>Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина.</p> <p>Повноваження (функції) органів державної влади.</p>	2
3	<p><i>Тема 3. Основи цивільного права України</i></p> <p>Поняття і предмет цивільного права України. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Поняття, особливості, елементи цивільного правовідношення. Відповідальність у цивільному праві. Учасники цивільних відносин. Поняття, види та признаки юридичної особи. Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності.</p> <p>Поняття та види цивільно-правової угоди. Цивільно-правові договори: поняття, види. Договір купівлі-продажу. Договір обміну. Договір найму (оренди). Договір дарування.</p> <p>Поняття та форми власності в Україні. Суб'єкти права власності. Способи набуття та припинення права власності. Захист права власності. Поняття творчої діяльності та інтелектуальної</p>	4

	<p>власності. Особисті немайнові права громадян та їх захист. Майнові права громадян і юридичних осіб.</p> <p>Позов, його поняття та зміст, види позовів. Строки та терміни. Позовна давність, її поняття. Загальна та спеціальна позовна давність. Зміна тривалості, обчислення та початок перебігу позовної давності.</p>	
4	<p><i>Тема 4. Основи сімейного права України</i></p> <p>Поняття та предмет сімейного права України. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.</p> <p>Поняття сім'ї та шлюбу. Підстави, умови та порядок укладення шлюбу. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Шлюбний контракт. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки батьків, дітей, інших членів сім'ї та родичів.</p>	2
5	<p><i>Тема 5. Основи адміністративного права України</i></p> <p>Адміністративне право: поняття, предмет, джерела, суб'єкти. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення.</p> <p>Поняття адміністративного правопорушення та адміністративної відповідальності.</p> <p>Адміністративні стягнення: поняття та види.</p> <p>Органи, які розглядають справи про адміністративні правопорушення та обставини, що пом'якшують і обтяжують міру відповідальності за їх вчинення.</p> <p>Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.</p>	2
6	<p><i>Тема 6. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України</i></p> <p>Поняття та принципи трудового права України. Джерела трудового права. Загальна характеристика Кодексу законів про працю. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права. Колективний договір: поняття, зміст.</p> <p>Трудовий договір: поняття, сторони, умови укладення, зміст, види трудового договору. Контракт – особлива форма трудового договору. Порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору: з ініціативи працівника, з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.</p> <p>Робочий час і його види. Скорочений та неповний робочий час. Час відпочинку: поняття і види. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх. Особливості праці жінок і молоді. Оплата праці. Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Види дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори.</p>	4
	<p>Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, екологічного, фінансового, кримінального права та основи правоохоронної діяльності України</p>	

7	<p><i>Тема 7. Основи господарського права України</i></p> <p>Господарське право України: поняття, предмет правового регулювання, джерела, суб'єкти.</p> <p>Поняття підприємницької діяльності та порядок державної реєстрації її суб'єктів.</p> <p>Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання: поняття, підстави виникнення, порядок виконання.</p>	2
8	<p><i>Тема 8. Основи аграрного права</i></p> <p>Предмет аграрного права України. Методи правового регулювання аграрного права.</p> <p>Система аграрного права. Джерела аграрного права.</p> <p>Суб'єкти та об'єкти аграрних правовідносин.</p> <p>Правове становище фермерського господарства. Державне сільськогосподарське підприємство. Сільськогосподарським акціонерним товариством. Особисте селянське господарство.</p> <p>Державне регулювання в аграрній сфері.</p>	2
9	<p><i>Тема 9. Основи земельного та екологічного права України</i></p> <p>Поняття і предмет земельного права. Види земель та їх правовий статус. Суб'єкти земельного права. Право власності на землю. Оренда земель. Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.</p> <p>Екологічне право: поняття, предмет, система. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища: загальна характеристика. Екологічні права й обов'язки громадян. Права і обов'язки природокористувачів. Природо-заповідний фонд. Червона книга. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.</p>	4
10	<p><i>Тема 10. Основи фінансового права України</i></p> <p>Фінансове право України: поняття, джерела, предмет регулювання, система, суб'єкти фінансових правовідносин.</p> <p>Податки: поняття, види, функції, система та об'єкти оподаткування. Податок з доходів фізичних осіб.</p> <p>Бюджетне право і бюджетна система. Бюджетний процес.</p>	2

11	<p><i>Тема 11. Основи кримінального права України</i></p> <p>Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття кримінальної відповідальності. Поняття злочину та його ознаки. Склад злочину. Стадії скоєння злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння: необхідна оборона, крайня необхідність. Співучасть у злочині. Види співучасників злочину.</p> <p>Поняття покарання. Система і види покарань: основні, додаткові, покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові. Судимість: поняття, погашення, зняття. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.</p>	4
12	<p><i>Тема 12. Основи правоохоронної діяльності України</i></p> <p>Поняття правоохоронного органу. Органи прокуратури в Україні. Органи юстиції. Система органів податкової служби України. Засади організації судової влади. Судова система. Суди загальної юрисдикції. Касаційний суд України. Вищі спеціалізовані суди. Верховний Суд України. Конституційний суд України.</p>	2
	<i>Підведення підсумків вивченого матеріалу</i>	2
	Разом годин	36

6.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть год
	<i>Змістовий модуль 1</i>	
1	<p>Основи теорії держави та права</p> <p>Причини і шляхи виникнення держави і права. Функції держави. Правова соціальна держава.</p>	4
2	<p>Основи конституційного права України</p> <p>Організація роботи парламенту та законодавчий процес у Верховній Раді України. Правовий статус народного депутата України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Імпічмент. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Поняття та структура місцевого самоврядування в Україні. Судова влада України. Склад, порядок обрання і повноваження Конституційного Суду України.</p>	4

3	<p>Основи цивільного права України</p> <p>Об'єкти цивільних прав. Право власності. Загальні положення про правочини. Односторонні правочини та договір. Спадкове право. Поняття спадкового права. Склад спадщини. Усунення спадкоємців від права на спадкування. Наслідування по закону. П'ять черг спадкоємців. Наслідування по заповіту. Прийняття спадщини, строки прийняття. Відмова від прийняття спадщини Право на обов'язкову частку спадщини. Спадковий договір.</p>	4
4	<p>Основи сімейного права України</p> <p>Припинення шлюбу і підстави визнання його недійсним. Опіка і піклування: порядок встановлення та припинення. Усиновлення (удочеріння), патронат. Позбавлення батьківських прав.</p>	4
5	<p>Основи адміністративного права України</p> <p>Поняття, предмет та система адміністративного права. Поняття державного управління. Державна служба в Україні: поняття, основні принципи, правовий статус державних службовців.</p>	4
6	<p>Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України</p> <p>Трудовий договір та контракт. Відпустка та її види. Матеріальна відповідальність. Трудові спори та порядок їх вирішення. Соціальне забезпечення: поняття, предмет права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Соціальні гарантії. Соціальне страхування. Види пенсій за законодавством України. Види соціальної допомоги сім'ям із дітьми. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я. Державна соціальна підтримка сім'ї, материнства, дитинства, інших категорій громадян.</p>	8
	Разом за змістовий модуль 1	28
	<i>Змістовий модуль 2</i>	
7	<p>Основи господарського права України</p> <p>Поняття, функції та види господарських договорів. Поняття та особливості господарсько-правової відповідальності.</p>	4
8	<p>Основи аграрного права України</p> <p>Джерела аграрного права. Суб'єкти аграрних правовідносин.</p>	4

	Особливості правового регулювання АПК України. Правове регулювання діяльності фермерських господарств та приватно-орендних підприємств.	
9	Основи земельного та екологічного права України Джерела земельного права. Приватизація землі. Склад та цільове призначення земель України. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок. Природо-ресурсні кодекси і закони України. Об'єкти, які підлягають державно-правовій охороні. Зміст права власності на природні ресурси. Природно-заповідний фонд України. Червона книга України. Особливості оренди природних ресурсів. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.	8
10	Основи фінансового права України Банківська система України. Кредит: поняття, форми, види, принципи кредитної політики.	2
11	Основи кримінального права України Склад злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Закінчений та незакінчений злочин. Співучасть у вчиненні злочину.	4
12	Основи правоохоронної діяльності України Завдання та функції поліції. Служба безпеки України. Адвокатура. Нотаріат.	4
	Разом за змістовий модуль 2	26
	Всього годин	54

6.3. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Темі есе:

1. Предмет і метод теорії держави і права.
2. Додержавне суспільство.
3. Поняття держави.
4. Основні теорії виникнення держави.
5. Східний, азійський та європейський шляхи виникнення держави.
6. Типи держави.
7. Форми державного правління.
8. Територіальний устрій держави.

9. Функції держави.
10. Основні сучасні концепції держави.
11. Поняття тоталітарної та авторитарної держави.
12. Поняття демократичної, соціальної та правової держави.
13. Поняття права.
14. Принципи права.
15. Принцип верховенства права.
16. Функції права.
17. Типи праворозуміння.
18. Поняття правосвідомості.
19. Правова культура.
20. Правові відносини.
21. Правова поведінка.
22. Поняття правопорушення.
23. Юридична відповідальність.
24. Законність і правопорядок.
25. Конституційне право як галузь права України.
26. Джерела конституційного права України.
27. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим.
28. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.
29. Підстави та порядок набуття та втрати громадянства України.
30. Гарантії дотримання конституційних прав і свобод громадян в Україні.
31. Правове регулювання громадянства в Україні.
32. Конституційно-правовий статус законодавчої влади в Україні.
33. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.
34. Загальна характеристика інституту глави держави в Україні.
35. Загальна характеристика судової системи України.
36. Конституційний Суд України.
37. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні.
38. Референдум як форма реалізації народовладдя.
39. Виборче право та виборча система України.
40. Вибори Президента України.
41. Вибори народних депутатів України.
42. Вибори до органів місцевого самоврядування в Україні.
43. Поняття кримінального права.
44. Предмет і метод кримінального права.
45. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
46. Кримінальна відповідальність та її підстави.
47. Поняття злочину та його ознаки.

48. Склад злочину.
49. Стадії злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину.
50. Співучасть у злочині.
51. Види кримінальних покарань.
52. Необхідна оборона. Крайня необхідність.
53. Поняття цивільного права України.
54. Джерела цивільного права України.
55. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
56. Спадкування за законом та за заповітом.
57. Права та обов'язки матері, батька і дитини.
58. Підстави та правові наслідки позбавлення батьківських прав.
59. Поняття, зміст та порядок укладення трудового договору.
60. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
61. Житловий фонд. Надання жилих приміщень.
62. Суб'єкти екологічного права.
63. Правоохоронні органи України.
64. Служба безпеки України.
65. Збройні Сили України.

Завдання вибраного проєкту: ґрунтуючись на концептуальних засадах чинного законодавства та науковій літературі розкрити питання вибраного проєкту, що свідчить про засвоєння здобувачем матеріалу дисципліни.

Здобувач вищої освіти за погодженням з викладачем може запропонувати власну тему проєкту.

Методичні рекомендації щодо оформлення проєкту:

А) Організація роботи над проєктом:

- здобувач упродовж часу, відведеного на вивчення дисципліни, під час аудиторних занять та самостійної роботи з навчальним матеріалом аналізує сутність наукових досліджень у сучасних умовах з метою визначення найбільш доцільних заходів, що можна відобразити у вибраному ним проєкті;

- від теми до теми ця методика повинна розвиватися і вдосконалюватися. При цьому можна використовувати додатковий матеріал, не передбачений програмою (за умов попередньої консультації з викладачем);

- завершується вивчення предмету захистом проєкту. Форм захисту може бути кілька: публічний (аудиторія), індивідуальний (викладач), презентаційний (конкурс проєктів). Остання форма захисту проєкту має

проводитися за спеціально розробленими правилами, які передбачали б ознайомлення з проектом чим більшої кількості людей.

Б) Оформлення проекту:

- рекомендується виконувати проект з використанням мультимедійних комп'ютерних програм;

- структура проекту вибудовується у відповідності до основних вимог нормативних актів;

- при оформленні проекту бажано використовувати схеми, таблиці, ілюстрації, музичний супровід, відео матеріали, анімаційні фільми власного виготовлення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Основи правознавства» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності здобувачів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії, якість конспекту.

Оцінку за самостійну роботу здобувач отримує за виконані презентації, есе, реферати.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за дванадцятирівневою шкалою.

Критерії оцінювання результатів навчання за дванадцятирівневою шкалою

Під час оцінювання навчальних досягнень із основ правознавства враховується:

- рівень оволодіння знаннями про систему об'єктивно існуючих державно-правових реалій;
- рівень умінь аналізувати суспільно-політичні події, користуватися правовими актами, юридичною літературою;
- рівень сформованості навичок діяти згідно з нормами права в конкретних життєвих ситуаціях.

Усі види оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень студентів
	1	Студент (студентка) усно в загальних рисах відтворює один-два юридичні терміни окремої теми
I. Початковий	2	Студент (студентка) на рівні «так-ні» усно відтворює кілька термінів, вибирає правильний варіант відповіді із двох запропонованих
	3	Студент (студентка) одним простим реченням передає зміст частини теми, знаходить відповідь на закрите запитання в тексті підручника
	4	Студент (студентка) відповідає на окреме запитання за допомогою вчителя, репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулює визначення юридичного поняття
II. Середній	5	Студент (студентка) відтворює окрему частину основного змісту навчальної теми, відповідаючи на запитання вчителя, визначає одну-дві окремі ознаки правових понять

	6	Студент (студентка) у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі юридичні терміни, аналізує прості юридичні ситуації, розв'язує тестові завдання першого рівня; може користуватися за допомогою вчителя (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів
	7	Студент (студентка) самостійно відтворює окрему частину теми, застосовуючи мінімальну юридичну термінологію, уміє дати визначення понять, аналізує зміст правових документів за простим планом, розв'язує елементарні юридичні задачі за допомогою вчителя, знаходить окремі правові норми в тексті нормативних актів
III. Достатній	8	Студент (студентка) в основному володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою учителя; складати прості таблиці, схеми, аналізувати положення нормативно-правового акта за допомогою вчителя
	9	Студент (студентка) оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене ним судження про правове явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності
	10	Студент (студентка) вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; уміє вирішувати за допомогою вчителя тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань, аналізувати правові ситуації, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого учня
IV. Високий	11	Студент (студентка) володіє глибокими знаннями, може вільно висловлювати власні судження та аргументує їх, самостійно користується окремими джерелами права; може підготувати повідомлення з юридичної тематики; самостійно вирішує тестові завдання вищого рівня та певні правові ситуації, може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою)

	12	Студент (студентка) ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у практичній урочній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях «круглих столів» тощо); може самостійно вирішувати юридичні задачі, застосовуючи правові знання
--	-----------	--

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Нормативно-правова документація.

Технічні засоби аудиторії для лекційних занять:

1. Телевізор;
2. Мультимедійний проектор;
3. Комп'ютер чи ноутбук.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативна база:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Водний кодекс України : Закон України від 6 червня 1995 р. № 213-95/ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768- ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322- VІІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12. 1984 р. №8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. №2341-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
8. Лісовий кодекс України : Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852- VІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755- VІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
11. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
12. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
13. Про рослинний світ : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
14. Про тваринний світ : Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>
15. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-20 VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
16. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
17. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
18. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
19. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
20. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
21. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
22. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
23. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

Базова література:

1. Аграрне право: навчальний посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с.
2. Баїк О. І. Земельне право : підручник. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
3. Бортник С.М., Мельник К.Ю., Могілевський Л.В. Трудове право України : підручник. Харків Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 408 с.

4. Резворович К.Р., Юнін О.С., Кірін Р.С. Екологічне право : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 318 с.

5. Корнєєв Ю.В. Земельне право України : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 200 с.

6. Гапотій В.Д., Слишик О.А. Основи права: підручник. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.

7. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.

8. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.

Додаткова література:

1. Анопій І.В. Сімейне право України. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 360 с.

2. Васильєв А.А., Гладкова Є.О., Житний О.О. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків, 2020. 428 с.

3. Житлове право : навчально-методичний посібник / за ред. Є. О. Харитоновна, О. М. Берназ-Лукавецької. Одеса : Фенікс, 2019. 120 с.

4. Конституція України. Науково-практичний коментар / за заг. ред. К.І. Чижмарь, О.В. Лавриновича. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 290 с.

5. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права: підручник, практикум, тести. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.

6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / За ред. В.Я. Тація, В.І.Борисова, В.І.Тютюгіна. Харків: Право, 2020. 768 с.

7. Любченко П.М. Муніципальне право : підручник. Харків : Право, 2019. 512 с.

8. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право у питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України — <http://www.rada.gov.ua>

2. Президент України — <http://www.president.gov.ua>

3. Кабінет Міністрів України — <http://www.kmu.gov.ua>

4. Конституційний суд України — <http://www.ccu.gov.ua>

5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — <http://www.ombudsman.gov.ua>

6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського — <http://www.nbuv.ua>

7. Національна юридична бібліотека — http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html

8. Юридична література — <http://pravo.biz.ua>